ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **K. N** zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, odbor cizinecké policie, se sídlem Masarykova 930/27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2020, čj. KRPU-172830-19/ČJ-2020-040022-ZZC-DB, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 12. 2020, čj. 54 A 25/2020-39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl dne 18. 10. 2020 zajištěn dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Výsledkem porovnání žalobcových otisků prstů v systému EURODAC ze dne 19. 10. 2020 bylo zjištěno, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu na území Rumunska. Žalovaná následně v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodla o zajištění žalobce podle § 129 odst. 1 ve spojení s odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon

o pobytu cizinců“), za účelem jeho předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění) (dále jen „nařízení Dublin III“). Podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců byla doba trvání zajištění stanovena na třicet dnů od okamžiku omezení osobní svobody.

[2] Rozhodnutí žalované napadl žalobce u Krajského soudu v Ústí nad Labem žalobou. Namítal, že jeho zajištění je v rozporu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, a že žalovaná nedostatečně posoudila realizovatelnost účelu zajištění s ohledem na možnost předání žalobce do Rumunska, což bylo její povinností z moci úřední.

[3] Krajský soud shora uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Konstatoval, že žalovaná se otázkou faktické a právní uskutečnitelnosti předání do Rumunska, kde žalobce již podal žádost o mezinárodní ochranu, zabývala, přičemž dospěla k závěru, že k systémovým nedostatkům azylového systému v Rumunsku nedochází. Nadto, z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že zajišťující správní orgán (zde žalovaná) není povinen se k otázce systémových nedostatků vůbec vyjadřovat, pokud 1) to cizinec ve správním řízení nenamítne, 2) zajišťující správní orgán dospěl k závěru, že azylové řízení ve státě předání netrpí systémovými nedostatky, a 3) nejsou důvodné pochybnosti o tom, že azylové řízení státu předání má systémové nedostatky (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 4. 2018, čj. 4 Azs 73/2017-29, č. 3773/2018 Sb. NSS). Ze skutkových zjištění vycházejících z obsahu správního spisu neplyne, že by kterákoliv z uvedených tří podmínek nebyla splněna (krajský soud zřejmě nedopatřením opomněl zápornou předponu „ne“ a uvedl nesprávně „byla splněna“; pozn. NSS). Žalobce v rámci podání vysvětlení uvedl, že si sice není vědom toho, že žádal o mezinárodní ochranu v Rumunsku, přesto však žádné překážky návratu do Rumunska neuvedl. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaná si systémových nedostatků rumunského azylového systému není vědoma a nemá ani ze své úřední činnosti poznatky o tom, že by takové nedostatky ve vztahu k Rumunsku někdo namítal.

[4] Dále krajský soud uvedl, že pokud žalobce spojuje nedostatky rumunského azylového systému s horší realizací práva na právní pomoc a nedokonalostí integrace žadatelů a držitelů mezinárodní ochrany, nelze to považovat za systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Soud proto odmítl provést navrhovaný důkaz cizojazyčným dokumentem, neboť tvrzení, k jejichž prokázání žalobce tento důkaz navrhoval, se netýkají systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[6] Stěžovatel namítl, že krajský soud nesprávně aproboval závěr žalované o realizovatelnosti předání stěžovatele do Rumunska. Žalovaná měla zkoumat, zda v případě přemístění nehrozí stěžovateli riziko nelidského či ponižujícího zacházení, které souvisí se systémovými nedostatky tamního azylového řízení. Situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je totiž tristní s ohledem na problémové sociální zabezpečení a azylové právo. Problematické je čerpání sociální podpory, nedostatečné integrační

programy, nekvalifikovaní tlumočníci či diskriminace žadatelů a nedostatek pomoci při vyřizování dokladů. Tyto okolnosti tvoří zásadní překážku pro integraci do rumunské společnosti. Chybí rovněž dostatečné ubytování, zdravotní péče a hygiena. Není možné předpokládat, že všechny státy mají stejné podmínky v azylových zařízeních, navíc domněnka, že státy EU dodržují základní práva žadatelů o mezinárodní ochranu, je vyvratitelná. Posouzení provedené žalovanou a soudem je obecné, typizované a neindividualizované. Soud i žalovaná si měly opatřit aktuální podklady k situaci v Rumunsku, na což rezignovaly. Povinností předávajícího státu je přitom provést důkladné a individuální posouzení situace dotčené osoby. Okolnosti nasvědčují tomu, že rumunský azylový systém je přetížený, což vede k neschopnosti tamních orgánů zajistit adekvátní potřeby žadatelů a vzbuzuje pochybnosti o schopnosti řádně posoudit azylovou žádost. Stěžovatel zdůraznil, že v důsledku jeho státní příslušnosti bude v Rumunsku diskriminován, jelikož rumunské orgány žádosti žadatelů z Afghánistánu zamítají, a to bez rozumného vysvětlení a důvodu. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaná uvedla, že se pečlivě zabývala případnými systémovými nedostatky v Rumunsku zejména na str. 7 svého rozhodnutí, přičemž stěžovatel výslovně uvedl, že o žádných důvodech, které by mu bránily v návratu do Rumunska, neví. Dále žalovaná zhodnotila případné systémové nedostatky i na základě dostupných informací ze své úřední činnosti, z níž je jí známo, že navrácení cizinců do Rumunska v rámci nařízení Dublin III stále probíhá, což ověřovala i u Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, oddělení Dublinského střediska. Z kvalitativního hlediska nutně existuje rozdíl mezi posouzením relevantních skutečností v řízení o zajištění podle § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců, oproti například dublinskému řízení, ve kterém je jednoznačně širší prostor (z věcného i časového hlediska) pro posouzení dané otázky. Žalovaná je tak v řízení o zajištění podle rozsudků Nejvyššího správního soudu povinna zhodnotit zejména skutečnosti, které jsou jí známé z úřední činnosti či vyplývají z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známé a okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovaným cizincem, které jsou podstatné pro rozhodnutí o zajištění. Uvedené v případě stěžovatele naplnila, neboť zcela konkretizovala individuální přístup k jeho zajištění, individuálně posoudila daný stav a vše náležitě odůvodnila. Žalovaná navrhla kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Stěžovatel byl zajištěn podle § 129 odst. 1 ve spojení s odst. 3 zákona o pobytu cizinců za účelem předání podle nařízení Dublin III. Podstata kasační stížnosti stěžovatele, stejně jako předtím žaloby, obecně spočívá v tom, že jeho předání do Rumunska za účelem pokračování v řízení o udělení mezinárodní ochrany, je nepřípustné, a to s ohledem na čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, neboť azylové řízení v Rumunsku vykazuje systémové vady, přičemž krajský soud tuto skutečnost vyhodnotil chybně. Prakticky totožnou situací se zdejší soud zabýval v rozsudku ze dne 1. 7. 2021, čj. 7 Azs 91/2021-23, a z jeho závěrů vycházel i v nyní posuzovaném případě.

[10] Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že [n]*ení-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky*

přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

[11] Systémové nedostatky dle citovaného ustanovení tedy mohou být překážkou přemístění cizince. K povaze těchto nedostatků je však třeba uvést, že musí dosahovat takové intenzity, aby hrozilo riziko porušení čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Ten stanoví, že [n]*ikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení.* Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2018, čj. 4 Azs 141/2018-21, „[d]*eklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností nutně známých zjišťujícímu orgánu jednoznačné, že dotyčný cizinec nemůže být v souladu s cíli dublinského nařízení zajištěn za účelem předání do tohoto členského státu, protože takové předání by bylo v rozporu s lidsko-právními standardy sdílenými všemi členskými státy Evropské unie (viz rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017 - 87).*“

[12] Co se pak týče přezkoumání samotné otázky systémových nedostatků azylového řízení ve státě, kam má být cizinec dle nařízení Dublin III následně předán, má správní orgán (zde žalovaná) povinnost se jí výslovně v rozhodnutí o zajištění zabývat i bez námitky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky v daném státě existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti (rozsudek rozšířeného senátu NSS čj. 4 Azs 73/2017-29, z něhož vycházel rovněž krajský soud).

[13] Rozšířený senát v posledně uvedeném rozsudku zdůraznil, že společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Je tedy vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí. Možnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit. Pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k tomu, aby členskému státu, ve kterém byla podána žádost o azyl, bylo zabráněno v přemístění žadatele do prvně uvedeného státu (blíže viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech C-411/10 a C-493/1, *N. S. a další*). Tak tomu může být při závažných excesech, nárazových či naopak dlouhotrvajících nedostatcích v azylovém systému nebo v případě, že s ohledem na konkrétní okolnosti hrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení již samotným přemístěním žadatele.

[14] Pokud tedy cizinec nesdělí v řízení o zajištění relevantní výhrady či obavy ve vztahu k zemi, kam má být předán, nelze po žalované rozumně požadovat, aby prováděla rozsáhlé dokazování s cílem podrobně zjistit situaci v této zemi. Tato povinnost leží zejména na Ministerstvu vnitra, které závazně rozhoduje o samotném předání. Žalovaná v řízení o zajištění musí vycházet z obecně známých skutečností o stavu a případných nedostatcích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců (bod 25 rozsudku rozšířeného senátu NSS čj. 4 Azs 73/2017-29).

[15] Z obsahu spisového materiálu Nejvyšší správní soud ověřil, že v nyní projednávané věci neuvedl stěžovatel v rámci pohovoru před vydáním rozhodnutí o zajištění nic, co by

systémovým nedostatkům v Rumunsku mohlo nasvědčovat. V řízení před žalovanou neuvedl, že by v Rumunsku trpěl z důvodu nedostatečné hygieny, špatné zdravotní péče, naopak uvedl, že jeho zdravotní stav je dobrý a že žádná zdravotní omezení nemá. Nestěžoval si ani na nedostatek tlumočníků ani na nedostatek právní pomoci či nevyhovující podmínky ubytování. Veškeré tyto námitky vznesl až v žalobě, a to nikoli tak, že by byl těmto podmínkám vystaven, nýbrž obecným výčtem nedostatků rumunského azylového řízení či podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu. Z jednání stěžovatele bylo zjevné, že odmítal přijetí zpět do Rumunska výhradně z toho důvodu, že chtěl odcestovat do Německa, které bylo cílem jeho cesty.

[16] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že postup žalované, která se k posuzované otázce vyjádřila na str. 7 svého rozhodnutí, plně odpovídá požadavkům nastíněným výše citovanou judikaturou a tomu, že stěžovatel v řízení před žalovanou neuváděl žádné problémy ve vztahu ke svému pobytu v Rumunsku. Samotné závěry, ke kterým dospěl krajský soud i žalovaná, tedy že obecně známé skutečnosti nesvědčí o takových systémových nedostatcích rumunského azylového systému, které by bránily přemístění cizince, plně odpovídají judikatuře Nejvyššího správního soudu. Ostatně, podobné případy ve vztahu k Rumunsku již v poslední době Nejvyšší správní soud řešil opakovaně, přičemž se jednalo prakticky o totožnou kasační argumentaci opírající se toliko o obecný výčet nedostatků rumunského azylového řízení (např. rozsudky ze dne 16. 4. 2021, čj. 5 Azs 372/2020-28, ze dne 20. 5. 2021, čj. 4 Azs 373/2020-31, a čj. 7 Azs 91/2021-23), v některých případech byli cizinci dokonce zastoupeni nynějším zástupcem stěžovatele. V žádném z uvedených rozhodnutí Nejvyšší správní soud neshledal existenci takových nedostatků, které by bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu právě do Rumunska, neboť potvrdil neexistenci obecně známých skutečností, z nichž by bylo lze dovozovat, že by Rumunsko nebylo schopno zajistit adekvátní podmínky žadatelům o azyl. Lze dodat, že v rozsudku ze dne 14. 3. 2019, čj. 5 Azs 29/2018-29, bod 32, Nejvyšší správní soud shledal dostatečnou i mnohem stručnější úvahu tehdejší žalované o případných systémových nedostatcích azylového systému v Rumunsku, než učinila žalovaná v nyní projednávané věci.

[17] Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od závěrů posledně uvedených rozsudků jakkoliv odchýlit, a to právě i s ohledem na doslovnou totožnost argumentace v námitkách týkajících se nedostatků azylového systému v Rumunsku. Považuje za vhodné doplnit, že doslovná totožnost použité argumentace s kasačními stížnostmi ve věcech jiných cizinců je přinejmenším zarážející, zejména v situaci, kdy zástupce stěžovatele namítá nedostatečnou individualizaci při posouzení věci. Sám přitom na jakoukoliv individualizaci případu naprosto rezignuje a pouze doslovně přebírá znění svých dřívějších kasačních stížností v obdobných věcech.

[18] Stěžovatel rovněž tvrdil, že v důsledku jeho státní příslušnosti bude v Rumunsku diskriminován. Uvedené tvrzení však nikterak nekonkretizuje a ani nedokládá. Z rozhodnutí žalované i krajského soudu dostatečně plyne, že nejsou známy obecně známé skutečností o jakékoli diskriminaci žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku na základě jejich státní příslušnosti. Ani tato námitka proto není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalované, která měla ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[21] Odměna zástupce stěžovatele Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta, který byl stěžovateli k jeho žádosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 12. 2020, čj. 54 A 25/2020-20, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti ze dne 4. 1. 2021 (včetně jejího doplnění ze dne 18. 2. 2021) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Zástupci stěžovatele tak náleží odměna 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Zástupce stěžovatele soudu doložil, že je plátcem DPH, přiznaná odměna a náhrada hotových výdajů se tedy zvyšuje o částku 714 Kč odpovídající této dani (21 %). Celkem tedy náleží zástupci stěžovatele odměna a náhrada hotových výdajů v částce 4 114 Kč. Tato mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. srpna 2021

Petr Mikeš
předseda senátu